

Komunitní prostor i chytrá učebna v jednom. Archimedes z Křenova triumfuje v soutěži OBEC 2030

28.11.2025 - Šárka Kuželová | Sdružení místních samospráv ČR

Křenov v Pardubickém kraji získal nejvyšší ocenění v prestižní soutěži OBEC 2030 díky inovativní venkovní učebně Archimedes. Moderní dřevostavba pro 36 žáků propojuje celoroční výuku, komunitní aktivity i environmentální prvky.

Jako druhá se umístila obec Žernov, pomyslný bronz patří obci Prosetín. Soutěž inovací a udržitelných řešení vyhlásila už popáté platforma OBEC 2030 provozovaná Sdružením místních samospráv ČR.

V letošním roce se soutěž těšila rekordnímu zájmu. Odborná porota vybrala do finále 15 projektů z 65 obcí. O vítězích pak rozhodlo bezmála 9 000 hlasů veřejnosti v online anketě. Nově bylo letos uděleno také několik speciálních cen.

„Rok od roku je vidět, jak malé obce posouvají hranice toho, co je v místních podmínkách možné. Letošní finalisté dokazují, že moderní technologie, energetická soběstačnost i péče o krajinu dávno nejsou výsadou velkých měst. Obdivuji jejich odhodlání pustit se do inovací a dotáhnout je do konce. Těší mě, že soutěž OBEC 2030 pomáhá zvýraznit příklady dobré praxe, které mění kvalitu života v obcích napříč republikou,“ uvádí Eliška Olšáková, předsedkyně Sdružení místních samospráv ČR.

Stupně vítězů 2025

Obec Křenov v Pardubickém kraji s asi 400 obyvateli zvítězila díky projektu učebny Archimedes, a získala tak finanční příspěvek 100 tisíc korun od Sdružení místních samospráv ČR. Učebna je výjimečným příkladem moderního přístupu ke vzdělávacímu prostředí a v rámci výuky základní školy umožňuje propojovat teorii s praxí. Díky své variabilitě podporuje aktivní komunitní život a také mezigenerační vzdělávání, zejména se zaměřením na seniory.

„Rozhodně se nám vložená energie vrací. Když vidíme, jak nám škola roste pod rukama, dojíždějí k nám děti z okolí a navštěvují nás pro inspiraci kolegové z dalších měst, má to své kouzlo,“ říká Václav Dvořák, starosta Křenova. Učebna má přitom nejen bohatou technologickou výbavu, ale také například kompostéry, zelenou stěnu a vyvýšené záhony pro pěstování rostlin.

Na stříbrné pozici se umístil Žernov v Královéhradeckém kraji. Jako zcela ojedinělý energetický experiment zde vzniká komunitní centrum, v jehož základech pod dřevostavbou se nachází unikátní úložiště tepla dobíjené ze solárních panelů. Jde o vůbec první řešení touto technologií u municipálního projektu v Česku.

„Odhadujeme, že úložiště bude mít životnost minimálně 80 let. Oproti tomu by bylo nutné běžný zdroj tepla za dobu životnosti budovy vyměnit minimálně třikrát,“ uvádí starosta Žernova Libor Mojžíš. Jako ocenění za druhé místo v soutěži zapůjčí obci společnost Škoda Auto na rok zdarma vůz ENYAQ.

Na třetím místě v hlasování veřejnosti skončila obec Prosetín v Pardubickém kraji, která zároveň získala Cenu odborné poroty soutěže. Prosetín vybudoval solární sušárnu kalů využívající odpadní teplo z biomilíře k ohřevu podlahového systému. Zdejší zatopený lom pak slouží jako zdroj důlní vody

pro zavlažování hřiště a splachování v obecní budově.

„Naše řešení dokazuje, že i malá obec může být průkopníkem cirkulární ekonomiky. Spojením solární energie s teplem z bioodpadu jsme vytvořili soběstačný systém, který šetří rozpočet a chrání životní prostředí,“ konstatuje Michal Vychroň, starosta obce Prosetín. Cenou za třetí místo v soutěži pro Prosetín je elektronická úřední deska od společnosti Galileo.

Premiéra mimořádných ocenění

V letošním ročníku bylo možné přihlásit projekty ve dvanácti kategoriích, například z oblasti energetické soběstačnosti, obnovitelných zdrojů energie, podpory biodiverzity, digitalizace, odpadového hospodářství nebo dřevostaveb. Kompletní přehled finalistů a odkazy na podrobnější medailonky najdete [zde](#).

Při slavnostním vyhlášení soutěže v rámci celostátní konference SMS ČR v Mladé Boleslavi byla nově kromě hlavních cen a Ceny odborné poroty vyhlášena také další mimořádná ocenění.

Speciální cenu poroty za drobné krůčky správným směrem získaly jihočeské Chotýčany, kde zavedli inovativní „osvětlení na vyžádání“, aktivované stiskem tlačítka. Jednoduché řešení dosahuje úspor 67-80 % oproti původním svídlům.

Do Jihočeského kraje putuje také Cena novinářů za mediálně slušivý projekt: žurnalisty zaujala obec Klenovice s projektem obnovy mokřadu, čtyř nových tůň a protierozním průlehem. Na ploše 1,2 ha byl vysazen biokoridor a aleje – přes 500 stromů, 6000 keřů a dalších 150 stromů podél cest. Všechna tato opatření zvýšila schopnost krajiny zadržet vodu a podpořila biodiverzitu.

„České obce jsou bez nadsázky evropskými leadery v inovacích z oblasti udržitelnosti i soběstačné energetiky. Roste nejen počet projektů přihlašovaných do soutěže, ale také jejich kvalita a odvaha obcí pouštět se do řešení, která byla ještě před pár lety považována za nadstandard. Naše Mapa dobré praxe dnes čítá téměř tři stovky projektů, na které můžeme být hrdí a z nichž mohou ostatní obce čerpat inspiraci,“ říká Michal Svoboda, energetický manažer a spoluzakladatel platformy OBEC 2030.

Kdo pomáhá obcím měnit budoucnost

Soutěž OBEC 2030 navazuje na aktivity stejnojmenné platformy, jež dlouhodobě podporuje samosprávy při zavádění energetického managementu a výběru opatření přinášejících úspory i menší zátěž pro životní prostředí.

Partnery soutěže jsou vedle Sdružení místních samospráv ČR společnosti ČEZ Esco, Škoda Auto, Asekol, Galileo, Elektrowin, Incien & JRK, Českomoravská komoditní burza Kladno, Europapier – Bohemia, Spencer Medical, Dobrý kraj obce Bohdaneč, platforma Otevřená města, Asociace dodavatelů montovaných domů, Výzkumný a vývojový ústav dřevařský a SMS Služby.

Šárka Kuželová, tisková mluvčí SMS ČR, kuzelova@smscr.cz, +420 602 468 882

O Sdružení místních samospráv

ČR Sdružení místních samospráv ČR je nevládní apolitická organizace s celostátní působností, která sdružuje a hájí zájmy obcí a měst v ČR. Ze širokého spektra aktivit ve prospěch samospráv lze zmínit především prosazování spravedlivého dělení daňových výnosů mezi obce a města v ČR (rozpočtové určení daní). Agenda SMS ČR dnes zahrnuje připomínkování nejružnějších legislativních návrhů, prezentaci a prosazování potřeb menších obcí a měst, hájení zájmů venkova a jeho obyvatel a spolupráci v boji proti korupci ve veřejné správě. SMS ČR je silným partnerem vlády, parlamentu i

krajů v ČR. Sdružuje více než 2 600 obcí a měst v ČR.

<https://www.smscr.cz/media-a-sms-cr/tiskove-zpravy/komunitni-prostor-i-chytra-ucebna-v-jednom-archimedes-zkrenova-triumfuje-v-soutezi-obec-2030-4941cs.html>